

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

Mykolo Romerio universiteto
ir Kijevo nacionalinio Taraso Ševčenkos universiteto
STUDIJŲ PROGRAMOS
SVEIKATOS PRIEŽIŪROS TEISĖ IR POLITIKA
VERTINIMO IŠVADOS

Grupės vadovas: prof. dr. Edita Gruodytė

Grupės nariai: doc. dr. Daiva Petrytaitė

Edita Ivanauskienė

Vilnius
2016

DUOMENYS APIE ĮVERTINTĄ PROGRAMĄ

Studijų programos pavadinimas	Sveikatos priežiūros teisė ir politika
Studijų sritis	Socialiniai mokslai
Studijų kryptis (šaka)	Teisė
Studijų programos rūšis	Universitetinės studijos
Studijų pakopa	Antroji
Studijų forma (trukmė metais)	Nuolatinė (2 m.)
Studijų programos apimtis kreditais	120
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Teisės magistras
Studijų programos ypatumai	Jungtinė studijų programa
Aukštosios mokyklos partnerė (-ės)	Kijevo nacionalinis Taraso Ševčenkos universitetas

TURINYS

I. ĮŽANGA	4
II. PROGRAMOS ANALIZĖ	5
2.1. Programos tikslai ir numnatomų studijų rezultatai.....	5
2.2. Programos sandara.....	7
2.3. Personalias	10
2.4. Materialieji ištekliai.....	11
2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas	13
2.6. Programos vadyba	14
III. REKOMENDACIJOS.....	15
IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS.....	17

I. ĮŽANGA

Ketinamą vykdyti universitetinių studijų antrosios pakopos jungtinę programą *Sveikatos priežiūros teisė ir politika* (toliau – Programa), planuojamą įgyvendinti Mykolo Romerio universiteto (toliau - MRU) kartu su Kijevo nacionaliniu Taraso Ševčenkos universitetu (toliau – KNTŠU), kartu vadinamais Partneriais, vertino Studijų kokybės vertinimo centro (toliau – SKVC) sudaryta ekspertų grupė. Išorinio vertinimo tikslas – atlikti studijų programos parengimo kokybės analizę bei pateikti rekomendacijas programai tobulinti. Vertinant Programą buvo remiamasi MRU patektu ketinamos vykdyti studijų programos aprašu ir 2015 m. lapkričio 3 d. vykusio ekspertų vizito į MRU rezultatais.

Išorinį Programos vertinimą ekspertų grupė pradėjo nuo ketinamos vykdyti studijų programos aprašo ir jo priedų nagrinėjimo. Programą vertinant vadovautasi universitetines studijas reglamentuojančiais įstatymais ir kitais normatyviniais teisės aktais, ypač Teisės studijų krypties aprašu (patvirtintas LR Švietimo ir Mokslo ministro 2015 m. liepos 23 d. įsakymu Nr. V- 831), Magistrantūros studijų programų bendrųjų reikalavimų aprašu (patvirtintas LR Švietimo ir Mokslo ministro 2010 m. birželio 3 d. įsakymu Nr. V-826 LR), Jungtinių studijų programų bendraisiais reikalavimais (patvirtinti LR Švietimo ir Mokslo ministro 2014 m. vasario 3 d. įsakymu Nr. V-65), SKVC direktoriaus 2013 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. V-23 patvirtinta *Ketinamos vykdyti studijų programos aprašo rengimo, jos išorinio vertinimo ir akreditavimo metodika* (toliau – Metodika), kitais išoriniam vertinimui reikalingais dokumentais.

2015 m. lapkričio 3 d. vyko ekspertų grupės vizitas į MRU Teisės fakultetą, kur ekspertai susitiko su MRU bei nuotoliniu būdu su KNTŠU Teisės fakultetų administracijos atstovais, Programos aprašo rengėjais, numatomais Programos dėstytojais, socialiniais dalininkais, susipažino su MRU materialine baze (auditorijomis, biblioteka).

Vizito pabaigoje administracijos atstovai ir dėstytojai buvo supažindinti su bendraisiais ekspertų grupės pastebėjimais ir apibendrinimais.

2015 m. gruodžio 3 d. MRU buvo pateiktas Programos išorinio vertinimo išvadų projektas su rekomendacijos, kurias Programos rengėjai turėjo įgyvendinti per 10 dienų. 2015 m. gruodžio 23 dieną MRU SKVC pateikė pagal rekomendacijas pataisytą Programos aprašą bei pakoreguotus jo priedus. Ekspertų grupė susipažinusi su atliktomis pataisomis, pateikia šias Programos vertinimo išvadas.

II. PROGRAMOS ANALIZĖ

2.1. Programos tikslai ir studijų rezultatai

Ketiname vykdyti jungtinės studijų programos *Sveikatos priežiūros teisė ir politika* tikslas – „parengti aukštos kvalifikacijos teisės magistro kvalifikacinį laipsnį turinčius specialistus, gerai išmanančius tarptautinius, ES bei nacionalinius sveikatos priežiūros sektoriaus reguliavimo instrumentus bei jam taikomus standartus ir sveikatos priežiūros sektoriaus politiką, gebančius analizuoti ir paaiškinti naujausius sveikatos teisėje kylančius klausimus ir politikos tendencijas; galinčius laiku ir efektyviai spręsti sveikatos priežiūros sektoriuje kylančias teisės problemas, atlikti mokslinius tyrimus ir pateikti logiškus, pagrįstus ir veiksmingus kylančių problemų sprendimus” – aiškiai apibrėžtas, ambicingas. Programa atitinka Lietuvos aukštojo mokslo tarptautiškumo prioritetus skatinant jungtinių studijų programų plėtrą anglų kalba ir kultūrinį bendradarbiavimą, šiuo atveju tarp Lietuvos ir Ukrainos.

Jungtinės programos poreikis grindžiamas globalizacija, naujų metodų ir technologijų, specialiųjų žinių reikalingumu teisininkui sveikatos priežiūros srityje, kas savaime silpnai koreliuoja su partnerio Ukrainoje poreikiu. Jungtinės programos reikalingumas iš esmės pagrindžiamas paskutiniu argumentu – siekiu padėti Ukrainai integruotis į ES ir patobulinti Ukrainos sveikatos priežiūros teisinį reguliavimą. Iš pateiktų profesinės veiklos galimybių akivaizdu, kad ketinama rengti sveikatos priežiūros teisės ir politikos specialistus, daugiau orientuotus į šios srities politikos formavimą ir darbui viešajame sektoriuje, kas savaime koreliuoja tiek su Programos tikslu, tiek su Programos pavadinimu ir joje ugdomais gebėjimais. Tačiau Programos rengėjai nėra pateikę jokių konkretesnių tokių specialistų poreikį pagrindžiančių duomenų nei apie Lietuvos, nei apie Ukrainos rinką.

Vadovaujantis Jungtinių studijų programų bendrųjų reikalavimų (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 20014 m. vasario 3 d. įsakymas Nr. V-65 „Dėl Švietimo ir mokslo ministro 2009 m. gruodžio 31 d. įsakymo Nr. ISAK-2833 „Dėl jungtinių studijų programų bendrųjų reikalavimų patvirtinimo“ pakeitimo“) 3 punktu, „*Jungtinė studijų programa su užsienio aukštąja (aukštosiomis) mokykla (mokyklomis) vykdoma siekiant suteikti galimybę skirtingų šalių studentams studijuoti, o dėstytojams dėstyti skirtingoje kultūrinėje ir akademinėje terpėje, perimti skirtingų šalių arba aukštųjų mokyklų gerąją studijų patirtį, skatinti tarptautinį tarpinstitucinį, tarpdisciplininį bendradarbiavimą, plėsti absolventų įsidarbinimo galimybes Lietuvoje ir užsienyje*“. Tuo tarpu iš pateiktų vertinti dokumentų susidarė įspūdis, kad ši jungtinė programa iš esmės orientuota į jungtinio kvalifikacinio laipsnio diplomo suteikimą Ukrainos studentams, kas savaime, matyt, irgi gali būti pripažįstama jungtine programa, kadangi

numatytas studentų mobilumas (pirmus metus studentai studijuojuos Ukrainoje, antrus - Lietuvoje).

Vizito į MRU metu paaiškėjo, kad vieningos koncepcijos neturi ir Programos partneriai, kadangi MRU atstovai (išskyrus socialinius partnerius, kurie įžvelgia tam tikrą naudą ir Lietuvos studentams) vienareikšmiškai pažymėjo, kad Programa skirta Ukrainos studentams, ką lyg ir liudija tas faktas, kad stojimas vykdomas per Ukrainos universitetą. Tačiau KNTŠU atstovai (tiek administracijos, tiek Programos rengėjai, ir, ypatingai, dėstytojai) įsivaizduoja, kad Ukrainos studentai studijuos kartu su Lietuvos studentais, kas atsižvelgiant į Programos struktūrą ir jos vykdymo organizavimą (detalizuotus 2.2 ir 2.5 skyriuose) šiek tiek abejotina. Atsižvelgdami į ekspertų pastabą, Programos rengėjai pakoregavo Programos aprašo 6.2 skyrių, pažymėdami kad pagrindinė tikslinė stojančiųjų grupė - Ukrainos studentai (psl. 42), kas liudija apie tam tikrą Programos koncepcijos išgryninimą.

Suformuluotas gana ambicingas Programos tikslas atitinka Magistrantūros studijų programų bendrųjų reikalavimų apraše¹, nustatytą reikalavimą (16 punktas), kad magistrantūros studijų programa turi užtikrinti, kad ją baigęs ir magistro kvalifikacinį laipsnį įgijęs asmuo turės reikšmingai aukštesnes, nei pasiekiamos per pirmosios pakopos studijas, kompetencijas, įskaitant analitinių gebėjimų, inovatyvumo ir žinių integracijos reikalaujančioje praktinėje veikloje taikymą, gebėjimą įgytas žinias taikyti nuolat kintančioje aplinkoje bei plačiuose (tarpkryptiniuose, tarpsritiniuose) kontekstuose, ką liudija Programos 2-3 studijų semestrų dalykai (pavyzdžiui, *Žmogaus teisės sveikatos priežiūroje*, *ES sveikatos teisė*, *Bioetika ir biopolitika* ir kt.)

Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai tarpusavyje koreliuoja bei atitinka antrąją studijų pakopą ir planuojamą suteikti Teisės magistro kvalifikacinį laipsnį. Programa iš esmės atitinka *Dublino aprašuose* numatytą antrą lygmenį, nes studijų rezultatuose apibrėžiami studentų gebėjimai taikyti žinias ir supratimą, integruoti žinias ir spręsti problemas tarpdisciplinėje srityje.

Kita vertus, ekspertams abejonių sukėlė pirmasis studijų semestras, identiška suplanuotas visoms trimis pateiktoms vertinti studijų programoms (*Sveikatos priežiūros teisė ir politika*, *Privatinė teisė*, *Intelektinės nuosavybės teisė*), kurios savaime yra labai skirtingos, dėl ko akivaizdu, kad visų trijų programų studentams bus suteiktos bendro pobūdžio neadaptuotos jų studijų programai žinios, kas laikytina šios programos silpnybe. Pirmąjį semestrą numatyti studijų dalykai: viešosios, procesinės ir privatinės teisės aktualijos bei profesinė ir korporatyvinė

¹ Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2010 m. birželio 3 d. įsakymas Nr. V-826 „Dėl Magistrantūros studijų programų bendrųjų reikalavimų aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2010, Nr. 67-3375).

etika, panašesni į bendro pobūdžio, bet ne gilnamojo lygmens žinių suteikimą. Būtinybė Programoje numatyti minėtus dalykus vizito metu buvo grindžiama Ukrainos teisės aktų reikalavimais, tačiau paprašius pateikti tai įrodančius dokumentus, buvo gauti gana bendro pobūdžio reikalavimai visiems magistrantams numatyti du dalykus: *Intelektinės nuosavybės teisę* ir *Profesinę bei korporacinę etiką*. Tačiau nėra jokių nurodymų dėl konkretaus šių dalykų turinio, todėl Programos rengėjams teko užduotis jų turinį priderinti prie antrosios studijų pakopos, t.y. suteikti gilesnes, o ne bendro pobūdžio pažintinio lygmens žinias. Pažymėtina, atsižvelgdami į šias pastabas, Programos rengėjai pagal galimybes pakoregavo pirmojo semestro privalomuosius dalykus, juos susiejant su konkrečia magistro programa bei suplanavo seminarus (psl. 13), pritaikytus Programai.

Galima konstatuoti, kad vertinamoje programoje studentams ketinama suteikti ES lygmens ir kai kuriuose dalykuose (tarptautinio lygmens) žinias apie sveikatos sektoriaus aktualijas, kas savaime yra gerai, tačiau akivaizdžiai stokojama nacionalinio lygmens žinių (Lietuvos ir Ukrainos) perteikimo dalykuose.

Šiek tiek keistai atrodo ir tai, kad kiekvienas studijų rezultatas bus ugdomas kiekviename iš Programoje numatytų dalykų, tačiau vizito į MRU metu Programos rengėjai paaiškino, kad kiekviename dalyke atskirais aspektais bus įgyvendinami nustatyti Programos tikslai, su kuo būtų galima iš esmės sutikti (išskyrus pirmąjį studijų semestrą).

Pagrindinės srities stiprybės ir silpnybės

Srities stiprybe laikytinas Programos tarpdiscipliniškumas, tarptautiškumas, vykdymas anglų kalba, analogiškų programų nebuvimas Pabaltijo regione. Programos tikslai dera su įvardytais studijų rezultatais ir atitinka studijų pakopą ir kvalifikacijų lygį.

Pagrindinės silpnybės – nepakankamai pagrindžiamas Programos poreikis, pirmojo semestro dalykų ir jų turinio dalinė atitiktis ambicingiems Programos tikslams.

2.2. Programos sandara

Programos sandara iš esmės atitinka formaliuosius universitetinių antrosios pakopos studijų programoms keliamus reikalavimus.² Programą sudaro tokio pobūdžio programoms maksimalus leistinas 120 kreditų skaičius. Studijos truks 4 semestrus, kiekviename jų numčius po 30 kreditų ir bus baigiamos apgynus magistro baigiamąjį darbą ir išlaikius baigiamąjį egzaminą.

² Ten pat.

Ekspertų nuomone, po papildomų korekcijų pirmajame semestre suplanuotas Programos turinys, iš esmės atitinka Lietuvos teisės aktuose nustatytus magistro studijoms keliamus reikalavimus.

Programos apraše (psl. 37) numatyta, kad KNTŠU atsakingas už studijų organizavimą pirmaisiais metais, tuo tarpu MRU - už studijų organizavimą antraisiais metais. Įvertinus tai, kad studentai daugiausiai bus ukrainiečiai, kurių dauguma, matyt, neišvengiamai grįš „kelti“ sveikatos sistemos reguliavimo į savo tėvynę, bei įvertinus Programos sandarą, kyla abejonių dėl jos organizavimo pagrįstumo. Ketvirtą semestrą studentams suplanuotas tik magistro darbo rengimas ir baigiamasis egzaminas, kuris privalomas ir bus rengiamas pagal Ukrainos nacionalinį reglamentavimą. Magistro darbo rengimo pradžia suplanuota pirmaisiais studijų metais, antrajame studijų semestre, už ką atsakingas KNTŠU, tuo tarpu magistro pabaiga - jau MRU, nors baigiamasis egzaminas suplanuotas Ukrainos universitete (psl. 40). Atsižvelgiant į šiuos ypatumus siūloma Programos rengėjams pasvarstyti, ar nebūtų patogiau tiek Partneriams, tiek ir studentams, jei pirmas ir ketvirtas studijų semestrai būtų organizuojami KNTŠU, tuo tarpu antras ir trečias semestras MRU. Ypatingai įvertinant tai, kad didžioji dauguma šaltinių, reikalingų magistro darbo rengimui, prieinami nuotoliniu būdu. Net ir patikslintame Programos apraše lieka neaišku, kada ir koku būdu studentai ginsis magistro darbą, jeigu ketvirto semestro pabaigoje jie grįš į Ukrainą laikyti baigiamojo egzamino.

Visi Programoje numatyti dalykai yra išimtinai privalomi, nors Magistrantūros studijų programų bendruosiuose reikalavimuose³ nustatyta, kad iki 30 studijų kreditų *gali* sudaryti pasirenkami dalykai. Tai laikytina tam tikru universitetinio išsilavinimo suvaržymu. Kita vertus, kaip paaiškėjo susitikimo su Programos rengėjais metu, laisvai pasirenkamų dalykų galutinėje Programos versijoje buvo atsisakyta dėl ir taip nedidelio suplanuoto studentų skaičiaus, ką kaip ir galima bent iš dalies pateisinti. Tačiau siūloma pasvarstyti apie galimybes atrasti visoms ar bent kelioms Partnerių programoms aktualių dalykų, dėstomų Partnerių universitetuose, kuriuos Programos studentams būtų galima siūlyti kaip pasirenkamus.

Įvertinus dėstomų dalykų aprašus galima teigti, kad kai kurių dalykų turinys (ypatingai pirmojo semestro dalykai: *Intelektinė nuosavybė, Profesinė ir korporatyvinė etika, Viešosios teisės, Privatinės teisės ir Procesinės teisės aktualijos*) tik iš dalies atitinka Programos tikslą ir numatytus Programos studijų rezultatus, kadangi perteikia bazinę informaciją apie įvardytus institutus, juos tik minimaliai susiejant su sveikatos priežiūros teise ir politika. Tuo tarpu likę dalykai yra orientuoti į ES (poroj atvejų ir per nacionalinius valstybių pavyzdžius ir EŽTT praktiką) teisinį reguliavimą, kas savaime laikytina šios programos privalumu. Tačiau

³ Ten pat, 17.2 punktas.

Programos turinyje ir dalykų aprašuose pasigesta sąsajos su nacionaliniu (tiek Lietuvos, tiek Ukrainos) aspektu, kas kelia abejonių dėl tokių specialistų sėkmingo integravimosi į vietines rinkas bei dermės su Programos tikslu, kurio vienas iš aspektų - geras nacionalinio sveikatos priežiūros sektoriaus reguliavimo išmanymas.

Programoje dominuoja tradiciniai studijų metodai, tokie kaip paskaitos, situacijų ir teismų praktikos analizė, prezentacijų rengimas ir pristatymas, kurie savaime skatina studentų savarankišką darbą. Vienas iš svarbių integravimosi į darbo rinką veiksnių yra studento praktiniai įgūdžiai, kuriems ugdyti vertinamoje programoje skiriama 12 kreditų ir tai laikytina Programos privalumu.

Labai svarbus dalykas, leidžiantis pademonstruoti studijų metu įgytus studentų gebėjimus, yra Magistro baigiamasis darbas. Jam Programoje skiriama iš viso 30 kreditų (iš jų 6 kreditai antrajame, 24 kreditai ketvirtajame semestru), kas atitinka formaliuosius reikalavimus. Pagal Programos sandarą (Programos aprašo 17-19 psl.), dalykas *Magistro tezės* suplanuotas per du semestrus - antrajame semestru suplanuotas 6 kreditų dalykas, ketvirtajame semestru 24 kreditų dalykas, tačiau parengtas dalyko aprašas (psl. 121) yra klaidinantis, kadangi nurodoma, kad tai 6-ių kreditų dalykas, ir dėstomas trečiajame semestru KNTŠU. Pagal pateiktą dalyko aprašą antro semestro pabaigoje numatyta atestacija, kas formaliai lyg ir prieštarautų Magistrantūros studijų programų bendrųjų reikalavimų aprašo 18 punktui, numatančiam kad kiekvieno dalyko ar modulio studijos baigiamos egzaminu arba studento savarankiškai atlikto darbo (projekto) įvertinimu. Kita vertus, kadangi magistrinio darbo rengimas yra procesas, tai, kad suplanuotas jo rengimas jau nuo antrojo semestro pradžios, laikytina tam tikru Programos privalumu, suteikiančiu studentui daugiau laiko darbo parengimui, o jo kokybė bus įvertinta gynimo metu.

Paskutiniajame semestru, už kurį atsakingas MRU, suplanuotas ir baigiamasis egzaminas, kuris kaip paaiškėjo vizito metu, suplanuotas įgyvendinant Ukrainos nustatytus reikalavimus ir jo metu bus pateikiami klausimai (situacijos) iš studijų metu praeitų dalykų. Patikslinus Programos aprašą numatyta, kad egzaminas vyks KNTŠU (psl. 39), kas yra racionalu.

Nepaisant tam tikrų neesminių trūkumų, išsakytų Programos sandarai, laikytina, kad Programos turinys atitinka naujausius mokslo ir technologijų pasiekimus, dalykų turinys iš esmės atitinka studijų rūšį ir studijų pakopą, dalykų turinys ir metodai leidžia pasiekti numatomus studijų rezultatus.

Pagrindinės srities stiprybės ir silpnybės

Pagrindinės srities stiprybės: antrojo – ketvirtojo semestro dalykų turinys pilnai atitinka studijų rūšį ir pakopą, dalykų turinys ir metodai leidžia pasiekti numatomus studijų rezultatus.

Silpnybės – Programoje neatskleista baigiamojo egzamino sandara ir poreikis; nacionalinio sveikatos priežiūros sektoriaus reguliavimo neatskleidimas studijų dalykuose.

2.3. Personalas

Programą ketina realizuoti jungtinės Partnerių universitetų Teisės fakultetų pajėgos, kadangi tiek Programos apraše (psl. 17 -26), tiek ir dalykų aprašuose (išskyrus *Profesinės ir korporatyvinės etikos* dalyką bei *Magistro baigiamojo darbo praktiką*) suplanuota, kad dalyką dėstys 2 ir daugiau dėstytojų iš Partnerių institucijų.

Programos vykdymui numatomas pasitelkti personalas atitinka teisės aktuose nustatytus reikalavimus: viso studijų programos realizacijai pasitelkta 19 dėstytojų, kiekybiškai dėstytojai pasiskirstę panašiai tarp abiejų universitetų (MRU - 10 dėstytojų, KNTŠU - 9). Skirtingiems universitetams atstovaujančių dėstytojų kvalifikacija šiek tiek skirtinga: iš MRU pusės planuojama pasitelkti 4 profesorius, 4 docentus ir du lektorius, tuo tarpu iš KNTŠU - 1 profesorius, 7 docentus ir vieną lektorių. Tik vienas Programos dėstytojas neturi daktaro laipsnio. Akademinio personalo dėstymo patirtis yra daugiau nei pakankama ir siekia vidutiniškai daugiau nei 10 metų (trumpiausia - 2, ilgiausia - 21 metai). Dalis personalo turi dalyvavimo tarptautiniuose projektuose patirties, priklauso įvairioms su dėstoma veikla betarpiškai besisiekiančioms tarptautinėms organizacijoms, dėstymo ir mokslinių tyrimų sritys daugumoje atvejų sutampa. Dalis dėstytojų yra ir savo srities praktikai, kas laikytina personalo privalumu. Tačiau vadovaujantis Teisės studijų krypties aprašo 43 punktu, dėstyti teisės studijų krypties studijų programose leidžiama tik asmenims, įgijusiems ne žemesnę kaip teisės magistro ar jam lygiavertę mokslo kvalifikaciją, priskirtiną tai pačiai studijų kryptčiai, kuriai priklauso ir jų dėstomas studijų dalykas. Tuo tarpu Programoje iš lentelėje apie dėstytojus pateiktų duomenų (Programos aprašo 27-29 psl.) matyti, kad net 4 dėstytojai iš 19 daktaro laipsnį yra įgiję iš kitos studijų krypties (2 žmonės yra humanitarinių mokslų daktarai, po vieną fizinių ir biomedicinos mokslų atstovą). Peržvelgus šių dėstytojų gyvenimo aprašymus matyti, kad trys iš keturių neturi jokio teisinio išsilavinimo (nei teisės bakalauro, nei magistro). Kita vertus, įvertinus Programos tarpdisciplininį pobūdį, tai kad medicininius dalykus dėsto tos srities specialistas, o ne grynasis teisininkas, laikytina Programos privalumu.

Kyla tam tikrų abejonių dėl kai kuriems dėstytojams suplanuotų dėstyti kelių dalykų. Numatyta, kad net trys dėstytojai dėstys daugiau nei 1 dalyką parengtoje studijų programoje (doc. R. Hrevtsova - net keturis dalykus: „Svarbiausi proceso teisės aspektai“, „Žmogaus teisės ir sveikatos apsauga“, „Tarptautinis sveikatos apsaugos reguliavimas“ ir „ES sveikatos teisė“; docentė Agnė Sirinskienė (daktaro laipsnį įgijusi humanitarinių mokslų srityje) tris dalykus: „ES Sveikatos teisė“, „Asmens duomenų apsauga sveikatos apsaugoje“ ir „Bioetika ir biopolitika“;

prof. Juškevičius du dalykus: „Žmogaus teisės ir sveikatos apsauga“, „Tarptautinis sveikatos apsaugos reguliavimas“) kas kelia pagrįstų abejonių dėl studijų kokybės, ypačingai įvertinus tai, kad Programa yra antros pakopos, kur reikalaujama perteikti reikšmingai aukštesnes nei pasiekiamos per pirmosios pakopos studijas kompetencijas. Vizito metu MRU atstovai tai aiškino tuo, kad lietuviai dėstytojai dalykuose, kuriuos kuruoja KNTŠU, dėstys ne daugiau nei 25 procentus dalyko krūvio, o kuruojamuose MRU dalykuose ukrainiečiai dėstys ne daugiau nei 25 procentus dalyko krūvio, tai detalizuota ir pateiktame pakoreguotame Programos apraše (6.1 skyrius, psl. 40). Atsižvelgiant į tokį pasiskirstymą, kelių dalykų priskyrimą minėtiems dėstytojams bent iš dalies galima pateisinti.

Išskyrus diskutuotinus aspektus, Programos vykdymui numatomas pasitelkti personalas atitinka teisės aktų reikalavimus, jų kvalifikacija ir skaičius yra tinkama pasiekti numatomus studijų rezultatus, o jų vykdomi tyrimai susiję su analizuojama programa.

Programoje suplanuotas glaudus bendradarbiavimas tarp dėstytojų iš Partnerių universitetų, kadangi beveik visuose numatyta bent po vieną dėstytoją iš skirtingų aukštųjų mokyklų, kas laikytina Programos privalumu ir skirtingo nacionalinio konteksto perteikimo galimybe.

Pagrindinės srities stiprybės ir silpnybės

Stiprybės - Programos vykdymui pasitelktas personalas atitinka teisės aktų reikalavimus, turi pakankamą dėstytojų patirtį, nemaža dalis dėstytojų yra ir praktikai, visi dėstytojai (išskyrus 1-a) turi daktaro laipsnį, dalis personalo turi aukštą kvalifikaciją ir patirtį medicinos srityje, vykdo mokslinius tyrimus, besisiekiančius su analizuojama programa.

Kaip tam tikra programos silpnybė galima laikyti tai, jog Programoje numatyta kelis dalykus dalimi krūvio dėstyti vienam dėstytojui.

2.4. Materialieji ištekliai

Kaip nurodyta Apraše ir kaip teko įsitikinti ekspertams vizito į MRU metu, Teisės fakultetas turi puikiai įrengtas auditorijas, pritaikytas didesniems ir mažesniems studentų srautams, aprūpintas reikiama technine įranga, daug jaukių ir įvairaus dydžio erdvių tiek studijuoti pavieniui, tiek grupėse, visur yra bevielis internetas, erdvės pritaikytos darbui su kompiuteriu bei darbui nuotoliniu būdu. Auditorijų ir vietų skaičius iš MRU pusės Programai realizuoti yra daugiau nei pakankamas. Ekspertai neturėjo galimybių realiai įvertinti auditorijų ir kitų išteklių pakankamumą KNTŠU, tačiau pasitikint Programos apraše pateikta informacija materialinė bazė laikytina pakankama.

MRU esantys bibliotekos resursai (247,1 tūkstančiai vnt. knygų, 14 skaityklų, 410 vietų skaitymui, bevielis internetas, 145 kompiuterizuotos darbo vietos, 7 skaneriai,) yra pakankami. Bibliotekos darbo laikas lankstus ir atitinkantis studentų poreikius, yra nemažai prenumeruojama užsienio teisinių duomenų bazių pvz., *HeinOnline*, *Kluwer Law International Journal Library* ir kt. įskaitant ir labai patogią nacionalinę Infolex duombazę. Prieiga prie universiteto prenumeruojamų elektroninių knygų ir žurnalų duomenų bazių yra patogi - tą studentai gali daryti ir iš savo asmeninių kompiuterių. MRU įdiegta elektroninė studijų aplinka Moodle, kuri nuo 2012 metų prieinama ir per išmaniuosius telefonus, palanki studentams.

Kaip pažymima Programos apraše, KNTŠU biblioteka yra viena seniausių Ukrainoje, kurioje yra daugiau nei 3,5 mln. šaltinių kopijų. Programos ekspertai neturėjo realių galimybių įvertinti turimos literatūros išteklių, tačiau teigiamai vertintina tai, kad universitetai sėkmingam Programos vykdymui papildomai nupirko 15 naujų knygų, betarpiškai besisiejančių su ketinama vykdyti programa. Vizito metu Programos dėstytojai patvirtino, kad Programos vykdymui literatūros yra pakankamai, kad universitetai užtikrina dėstytojui reikalingų leidinių įsigijimą. Kita vertus, nei Programos apraše, nei atskirų dalykų aprašuose nenurodoma, kur galima surasti studijoms nurodytą reikiamą literatūrą ir jos kiekius, t.y., apsiribojama bendro pobūdžio informacija.

Praktika studentams numatyta trečiajame semestre, už kurį atsakingas MRU, ir šio dalyko apraše (psl. 163-164) pažymima, kad bus atliekama dviejų rūšių praktika - susipažinimas su atitinkamų institucijų funkcijomis bei specialių užduočių atlikimas. Tačiau nei Programos apraše, nei dalyko apraše nekonkretizuojama, į kokias konkrečias institucijas planuojama nukreipti studentus. Tiesa, susitikimo su soc. partneriais metu kiekvienas jų buvo pasirengęs priimti bent po kelis studentus ir teigė nematantys tam kliūčių dėl kalbinio barjero. Kita vertus, šiek tiek abejotinas teiginys praktikos dalyko apraše (psl.164), kad studentai galės komunikuoti priimančios institucijos darbine kalba (išeitų kad, jeigu praktika Lietuvoje, studentai galės komunikuoti lietuvių kalba?).

Pažymėtina kad MRU patalpos, įranga ir metodiniai ištekliai studijoms yra tinkami ir jų pakanka.

Pagrindinės srities stiprybės ir silpnybės

Srities stiprybė - puikios patalpos studijoms ir jų įvairovė, turima techninė įranga bei metodiniai ištekliai, bibliotekos resursai (tiek popieriniai egzemplioriai, tiek elektroninės duombazės) ir jų, ypač elektroninių, prieinamumas studentams.

Pagrindinė silpnybė - nepakankamas Programai reikalingos literatūros detalizavimas (t.y. nėra aišku, kur galima surasti dalykų aprašuose įvardytus šaltinius), bent preliminariai neišgrynintos praktikos atlikimo institucijos.

2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas

Asmenų priėmimo į vertinamą studijų programą reikalavimai, t.y., reikalavimas stojantiejiems turėti teisės bakalauro laipsnį, ne žemesnio nei B2 lygmens anglų kalbos žinios bei specialybinis stojamasis egzaminas, iš esmės, atitinka Magistrantūros studijų programų bendrųjų reikalavimų aprašo reikalavimus bei Jungtinių studijų programų bendruosius reikalavimus ir yra pagrįsti. Remiantis Programos aprašu, studentai bus priimami Partnerio universitete Ukrainoje, pagal tos valstybės ir universiteto taikomus reikalavimus. Kaip buvo išaiškinta vizito į MRU metu, stojamasis egzaminas bus esė forma iš KNTŠU pasiūlytų temų. Tuo tarpu į Programą stojantys užsienio šalių studentai (įskaitant ir studentus iš Lietuvos) turėtų kreiptis į KNTŠU Užsienio studentų parengimo skyrių ir gauti iš jo pakvietimą, kurį turės pateikti universitetui kartu su asmens tapatybę ir išsilavinimą pagrindžiančiais dokumentais. Užsienio šalių studentams vietoje egzamino raštu numatytas pokalbis (interviu) su stojančiuoju. Atsižvelgus į ekspertų rekomendaciją, Programos rengėjai informavo, jog svarstomas klausimas suvienodinti stojimo į Programą reikalavimus Ukrainos ir užsienio šalių studentams atliekant atitinkamų teisės aktų bei stojamojo egzamino programos pakeitimus.

Programos apraše (psl. 42) nurodoma, kad stojančiųjų žinias vertins Jungtinė komisija, sudaryta iš abiejų Programą vykdančių universitetų atstovų, tačiau, lieka neaišku, kokios specialios žinios bus tikrinamos stojamojo egzamino (ir interviu) metu.

Programoje numatyti studijų metodai yra tinkami, nors jie daugiau tradiciniai, mažai grindžiami naujausiais mokslo bei mokymo metodams būdingais požymiais. Tačiau planuojami taikyti studijų metodai, tokie kaip dėstymas, probleminės situacijos, diskusijos, klausimai, bylų analizė savaime leidžia pasiekti studijų rezultatus. Patikslintame Programos apraše (psl. 39-41) nurodoma didesnė metodų įvairovė, jais buvo praturtinti konkrečių dalykų aprašai.

Studentų pasiekimų vertinimo sistema yra gana aiški, daugeliu atvejų tamptariai susijusi su studijų metodais. Dominuoja trys pagrindiniai atsiskaitymo metodai - egzaminas (nuo 50 iki 60 procentų), tarpinis atsiskaitymas ir dalyvavimas seminaruose. Pati įvardytų atsiskaitymų forma varijuoja, nors egzamine dominuoja testo tipo klausimai (atviri arba su atsakymais).

Programos apraše detalai aptariamas išklausytų ir įvertintų dalykų įskaitymo procesas ir tvarka Partnerių universitetuose, kiek to reikalauja atitinkami nacionaliniai teisės aktai.

Iš studijų dalykų aprašų nėra aišku, kaip realiai bus organizuojamas studijų procesas, kadangi daugumą dalykų planuoja dėstyti dėstytojai iš abiejų universitetų. Tačiau pakoreguotame Apraše (6.1 skyrius, psl. 39) pateikiamos esminės gairės, koku būdu bus vykdomas studijų procesas, kaip vyks mobilumas ir studijų procesas dalyvaujant abiejų partnerių atstovams. Tiesa, procese daug laisvės palikta konkrečių dalykų dėstytojams, tiesiog pažymint, kad studijų procesas galės vykti pasitelkiant tiek mobilumo vizitus, tiek ir taikant nuotolines mokymo priemones, bei kad konkrečius dėstymo, vertinimo ir gerosios patirties perėmimo aspektus derins tarpusavyje konkretaus dalyko dėstytojai, kas savaime gali apsunkinti kokybišką studijų procesą, ypač dėl to, kad bent dalis studijų planuojama organizuoti nuotoliniu būdu, kas savaime neatstoja betarpiško bendravimo, kad ir kokios modernios technologijos būtų taikomos.

Abejonių kelia ir baigiamojo (magistrinio) darbo rengimas bei jo gynimas ir baigiamojo egzamino turinio, reikalavimų ir jo metu tikrinamų žinių apimtis bei ypač šių dviejų baigiamųjų vertinimų organizavimas, vertinimo sistema. Neaišku, kaip bus užtikrinamas bendradarbiavimo principas, ar atsispindės Programos dvi-nacionališkumas vertinant studentų žinias ir pasiekimus, ypač, kad tiek magistrinio darbo gynimas, tiek ir baigiamasis egzaminas yra numatyti paskutiniajame ketvirtame semestru, už kurį atsakingas MRU, nors kaip paaikškėjo susitikimo su Programos rengėjais metu, bei iš pakoreguoto Aprašo (psl. 39) baigiamojo egzamino reikalavimas nustatytas pagal Ukrainos teisinį reguliavimą ir vyks KNTŠU.

Pagrindinės srities stiprybės ir silpnybės

Srities stiprybė - aiški studentų pasiekimų vertinimo sistema, nustatyti priėmimo į studijas kriterijai.

Programos apraše pasigendama specialybinio stojimo egzamino detalizavimo. Stokojama aiškaus dėstytojų iš Partnerių universitetų bendradarbiavimo schemos numatymo ir aptarimo užtikrinant sėkmingą studijų procesą, baigiamojo darbo rengimo ir gynimo organizavimo bei baigiamojo egzamino struktūros ir turinio detalizavimo, ypač atskleidžiant kiekvieno iš Partnerių indėlį šiuose procesuose.

2.6. Programos vadyba

Studijų programos vykdymas ir organizavimas užtikrinamas lygmenimis, kurie yra būdingi visiems Lietuvos universitetams (Universiteto taryba – Senatas – Fakulteto taryba – dekanatas – katedros). Aiškiai išdėstyta universiteto padalinių ir tarnybų atsakomybė už Programos įgyvendinimą, atitinkanti MRU akademinės kokybės strategiją.

Programos Apraše (psl. 43) nurodoma, kad už Programos valdymą ir vadybą bus atsakingi abu Partneriai. Tam bus sudaromas Jungtinis programos komitetas lygiais pagrindais, jo statusą patvirtinus abiejų Partnerių kompetentingoms institucijoms, bei kad Studijų programos komitetas bus tiesiogiai atsakingas už šios programos praktinį įgyvendinimą Teisės fakultete. Tačiau nekonkretizuojama, kaip bus atstovaujami abiejų šalių nariai, kiek vietų bus skiriama akademiniam personalui, socialinių partnerių ir studentų atstovams, kaip bus paskirstomos vietos Komiteje jų atžvilgiu.

Vizito metu, pokalbiuose tiek su MRU, tiek ir su KNTŠU socialinių partnerių atstovais paaiškėjo, kad jie aktyviai dalyvavo Programos rengime, teikė savo siūlymus ir pastebėjimus, į ką Programos aprašo rengėjai pagal galimybes atsižvelgė.

Programos apraše aiškiai ir detalai išdėstytos vidinio kokybės užtikrinimo priemonės išnaudojant organizacinę studijų valdymo sistemą MRU bei po ekspertų išsakytų pastabų pateikta esminė informacija apie analogišką sistemą KNTŠU. Pateiktos informacijos pagrindu laikytina, kad Programos kokybės priežiūra ir priemonės (ypatingai iš MRU pusės) yra tinkamos bei pakankamos.

Pagrindinės srities stiprybės ir silpnybės

Srities stiprybe laikytina tai, kad į Programos rengimą buvo įtraukti socialiniai partneriai, buvo atsižvelgta į jų pastabas, juos planuojama įtraukti ir ateityje į Programos vertinimo ir tobulinimo procesus. Iš MRU pusės suplanuota Programos kokybės priežiūra yra pakankama ir numatomos naudoti vidinės kokybės užtikrinimo priemonės yra tinkamos.

Srities silpnybe laikytinas nepakankamai išgrynintas atsakomybės už Programos įgyvendinimą ir priežiūrą paskirstymas ir sprendimų priėmimas tarp Programos Partnerių.

III. REKOMENDACIJOS

Rekomendacijos, kurias Programos rengėjai turi įgyvendinti per 10 dienų:

3.1 Detalizuoti ir konkretizuoti tikslinę(-es) grupę(-es), kuriai studijuoti skirta Programa, ir atitinkamai suderinti stojantiesiems keliamų žinių bei jų patikrinimo reikalavimus **(Atsižvelgta);**

3.2. Pertvarkyti pirmąjį studijų semestrą, kad Programoje nustatyti dalykai atitiktų antrajai studijų pakopai keliamus reikalavimus (t.y. siūlomų dalykų turinys būtų orientuotas į planuojamos vykdyti programos specifiką ir suteiktų aukštesnio nei žinojimo lygmens žinias) **(Atsižvelgta tiek, kiek neprieštarauja Ukrainos teisės aktams);**

3.3. Dalykų aprašuose privalomos literatūros sąrašuose neturėtų likti šaltinių kita nei anglų kalba **(Atsižvelgta);**

3.4. Įvertinti ar kai kuriuose dalykų aprašuose nustatytas egzaminavimas žodžiu atitinka Partnerio teisinį reguliavimą ir esant neatitikimams tai suderinti **(Atsižvelgta)**;

3.53.6. Pakoreguoti dalyko „Magistro baigiamojo darbo praktika“ pavadinimą, kad nebūtų sąsajos su baigiamuoju darbu, o jeigu tokią sąsają norima išlaikyti, tuomet tai turėtų atsispindėti šio dalyko apraše. Konkretizuoti dalyko „Magistro baigiamojo darbo praktika“ turinį, aiškiau apibrėžti praktikos eigą bei tikslus ir jos atlikimo metodus bei laukiamus rezultatus **(Atsižvelgta)**;

3.7. Pateiktuose dėstytojų gyvenimo aprašymuose, kur trūksta, pateikti akademinis, mokslinius pasiekimus, mokslinės produkcijos sąrašus **(Atsižvelgta)**;

3.8. Įvertinti galimybes pasitelkti papildomą personalą suplanuotų dalykų dėstymui, kad vienas dėstytojas nedėstytų daugiau kaip dviejuose magistro lygmens dalykuose **(Atsižvelgta iš dalies)**;

3.9. Išgryninti ir pateikti aiškią ir konkrečią dėstytojų iš Partnerių universitetų bendradarbiavimo schemą studijų proceso metu **(Atsižvelgta iš dalies)**.

Kitos rekomendacijos:

3.1. Sutvarkyti dalyko *Magistro tezės* aprašą pagal formaliuosius reikalavimus.

3.2. Atlikus kruopštesnę ir detalesnę darbo rinkos poreikių analizę, siūlytina patikslinti Programos tikslą, atsižvelgiant į numatytą Programos dalykinį turinį, įvertinant tai, kad dalis pirmojo semestro dalykų privalomi remiantis Ukrainos teise.

3.3. Pasvarstyti ar pasidalijimas semestrais tarp Programos Partnerių nebūtų efektyvesnis tiek partneriams, tiek ir studentams, jeigu pirmas ir ketvirtas studijų semestrai būtų organizuojami KNTŠU, tuo tarpu antrasis ir trečiasis semestras – MRU.

3.4. Rekomenduotina numatyti galimybę Programos studentams bent dalį studijuojamų dalykų rinktis kaip alternatyvas.

3.5. Aiškiau apibrėžti Programos kokybės kontrolės mechanizmą ir jo užtikrinimo metodus atsižvelgiant į Programos tarptautiškumą, ypatingai iš KNTŠU pusės.

3.6. Ne vėliau kaip po pirmųjų programos studijų metų parengti dėstytojų mobilumo ir dėstytojų bei administracijos bendradarbiavimo gaires tiek studijų procese, tiek ir Programos marketinge.

IV. Apibendrinamasis įvertinimas

Mykolo Romerio universiteto ketinama vykdyti studijų programa *Sveikatos priežiūros teisė ir politika* vertinama teigiamai.

Eil. Nr.	Vertinimo sritis	Srities įvertinimas, balai
1	Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai	2
2	Programos sandara	2
3	Personalas	3
4	Materialieji ištekliai	4
5	Studijų eiga ir jos vertinimas	3
6	Programos vadyba	3
	Iš viso:	17

1-Nepatenkinamai (yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)

2-Patenkinamai (tenkina minimalius reikalavimus, reikia tobulinti)

3-Gerai (sistemiškai plėtojama sritis, turi savitų bruožų)

4-Labai gerai (sritis yra išskirtinė)

Grupės vadovas: prof. dr. Edita Gruodytė

Grupės nariai: doc. dr. Daiva Petrylaitė

Edita Ivanauskienė